

Gang, saa er det høist sandsynligt, at naar man kjender en Mand som en Mand, der for Næsten er vel disciplineret, og som der ingen Ting er i Veien med, saa siger man det Samme anden Gang: Du maa virkelig til at passe paa, det er din Pligt at hilse; og det skulde gaa temmelig strengt til, inden man puttede ham i Arrest for den Ting; her er jeg bange for, at Paragrafen vil føre til, at den Vedkommende vil komme i Arrest allerede anden Gang.

En æret Landssthingsmand for 1ste Kreds (Carstensen) klagede igaar i sit Foredrag over, at derved, at der dannedes en fælles Straffelov for Hæren, fremkom der et Produkt, der ikke lugter af Saltvand. Jeg kan ikke Andet end give den meget ærede Landssthingsmand nogen Ret. Jeg kan godt forstaa denne Klage fra hans Side, og jeg kunde sige som Landholdat, at denne Straffelov lugter mig heller ikke meget af Krudt. Naar man læser den gamle Straffelov fra 1681, som der nu kimses saa meget af, men som iøvrigt for sin Tid vistnok har været et fortreffeligt Arbejde, saa har man en vis historisk Fornemmelse af, at den er fra gammel Tid, og at den er skreven af Folk, der have været med i Krigen og have haft nogen Forestilling om og Fornemmelse af, hvorledes det gaar til i Krigen; men det faar man ikke rigtig af denne Straffelov, naar jeg skal være ganske ærlig. Den ser ud som et juridisk Arbejde, vistnok et fortreffeligt juridisk Arbejde, men den gjør ikke det umiddelbart tiltalende Indtryk, som den gamle Straffelov, og som jo overhovedet alle gamle Love gjøre. Derved tror jeg imidlertid, at der Intet er at gjøre. Jeg tror ikke, selv om der blev skrevet en ny Straffelov for Flaaden, at den vilde komme til mere at lugte af Saltvand end den, der foreligger nu. Det er et Faktum, at i vore Dage er der Ingen, der kan skrive Love, i hvilke Sproget har den Klang, som det har i de gamle Love, en Klang, hvor igennem Lovens Majestæt aabenbarer sig umiddelbart for den, der læser den. Det er vistnok ikke muligt at skrive saadanne Love mere. Man finder denne Klang i Christian den 6tes danske Lov, man finder den i de gamle Krigsartikler, der ere affattede paa Lydst, og selv i den autoriserede Oversættelse af 1808 er der endnu Noget tilbage af denne gamle Lovklang, men den finder man ikke i nogensomhelst nyere Lov, den maa man een Gang for alle give Slip paa. Den nævnte Landssthingsmand for 1ste Kreds omtalte en Skif, der er tilføjet, og som iøvrigt ogsaa er ved Armeen, at der af og til skal oplæses Kapitler af Krigsartiklerne, og han sagde, at man ikke kan oplæse Kapitler af denne Straffelov for Folkene, de ville ikke kunne forstaa den. Jeg maa give det ærede Medlem fuldkommen Ret deri, det lader sig aldeles ikke gjøre. En moderne Lov kan slet ikke bruges paa den Maade som de gamle, der er ingen Klang, ingen Saft og ingen Kraft i

de nye Love. Selv om den høitagtede Marine-minister lod udarbejde en Haandbog eller Veiledning i denne Straffelov til Brug tilføjet, gjør det mig ondt at maatte udtale den Forventning, at den, hvad Stilen angaar, vil blive ligesom alle andre nye Lovarbejder, at den ikke vil blive til at læse op. Altsaa, det maa vi opgive og træste os med, at nu faae Folkene selv læse de Love, de behøve, man kan ikke bruge Lovene paa den Maade, som man kunde i gamle Dage. — Der er iøvrigt een Ting, som blandt flere Andre er salden mig ind ved at læse Lovene opmærksomt igennem, som jeg dog tror at maatte gjøre en Bemærkning ved. Det er en Paragraf, som jeg savner i denne Straffelov, og som findes i vore gamle Krigsartikler; med den høitærede Formands Tillæbelse skal jeg læse den op, det er Krigsartiklerne § 188, den lyder saaledes: „Alle andre militæriske Tilfælde saa og Forleelser, hvilke høie og lave Krigsmænd maatte begaa imod Ordre, Disciplin, og hvilke ikke i disse Krigsartikler udtrykkelig benævnes, skal enten til en vis og nærmest dertil hørende Artikel henføres, og efter dens Indhold udtydes og dømmes eller og skal Krigsretten efter Villighed, Lovens og almindelig vedtagen og ikke imod dette Krigsartikels-Brevs Grundsaetninger stridende Krigsbrug derover kjende og dømme, hvorved da skal tages nøagtigt Hensyn til den begangne Misgjerning, og til den for Kongen deraf flydende Fare og Skade, saa og til dens onde Følger, samt til Sagens hele og sande Bestaaffenhed paa det at Justitien til Alles Gaan kan over enhver, af høi eller ringe Stand uden Persons Anseelse vorde rettelig forvaltet.“ Jeg tvivler ikke om, at denne Paragraf, betragtet fra et juridisk Synspunkt, vil blive opfattet egentlig som en Falliterklæring fra vedkommende Lovgiver; thi den siger jo ikke Andet end dette: der forekommer saa mange diverse Tilfælde i Krigstider, at det er mig umuligt at forudsæ dem alle; der kan forekomme Tilfælde, som ere usorudfete, og hvor Loven og Justitien maa gribe ind; i saa Tilfælde bemyndige Krigsartiklerne Krigsretten til at fælde Dom om Sagen efter dens Leilighed og efter gammel Krigsbrug. Jeg tror nok, at en saadan Artikel vilde være paa sit Steed ogsaa i denne nye Straffelov; thi det er vistnok meget langt fra, at den kan siges at have udtømt alle de mangfoldige og høist besynderlige Tilfælde, som kunne forekomme i Krigen. Det er jo ikke let at sige, at det og det Tilfælde har Lovene ikke nævnt, saa maatte man stille Vædringsforslag til Lovene for at faae de og de Tilfælde optagne i den og faae faste Bestemmelser for, hvorledes de skulle bedømmes; men der gives dog enkelte Ting og i Grunden temmelig nærliggende Ting, der slet ikke ere optagne deri, og som der dog maatte kunde fældes Dom over. Jeg vil f. Ex. nævne et, som er faldet mig ind. Der er kun talt meget lidt om Forholdet